

saadan Tilslutning til noget saa selvfølgelig som det, der var Tale om, maa jeg jo mene, at i hvert Fald var Aanden og Provisoriet i den bedste Overensstemmelse med hinanden, thi der staar udtrykkelig i § 25, og det er naturligvis ikke for Spøg eller tilfældigt: „Foreløbige Love forelægges først i Folketinget“, og det er selvfølgelig, for at Landstinget ikke skal have Rollen som Ministerstormer eller -styrter. Hvad der altsaa eventuelt vilde være sket i Landstinget, maatte jeg have taget med Sindsro; Provisoriet skulde efter Grundloven forelægges først i Folketinget, og i Folketinget var jeg ikke i Tvivl om, at jeg havde det nødvendige Flertal.

Saa tror jeg nok, man videre har talt om, at denne Plan ogsaa var et afgørende Brud med Principper, Principper, som Arbejdsgivere og Arbejdere og Venstre hævdede. Ja, om det nu ogsaa var saa, at der virkelig gik et Princip i Løbet, maa jeg sige, at naar en Ulykke truer med at ramme vort Samfund, saa lader jeg Princippet ryge fremfor at tage Ulykken; selve dette hellige Princip, der eventuelt kunde ryge, imponerer mig ikke, saaledes at jeg derfor skulde lade være at gøre, hvad jeg ansaa for rigtigt; man maa gøre, hvad der svarer til Livets Praksis. Men her er der for øvrigt intet Brud med Principper, aldeles ikke. Lejlighedslove fremkaldte af særlige Situationer vil meget ofte komme til at gaa paa tværs af Principper, som almindeligvis ønskes lovfæstet, og som man stræber efter før eller senere at faa gennemført i det normale Liv. Og her var der i bedste Forstand Tale om en Lejlighedslov overfor en Situation af saa særegen Art, at der forhaabentlig gaar Menneskealdre, før en lignende Situation igen kommer til at foreligge.

Hvad i øvrigt mit Partis Stilling til Princippet angaar, har jeg saa langt tilbage som i hvert Fald i 1922 sagt, hvad jeg og mit Parti mener om Voldgiftsprincippet. Jeg har sagt, at vi er Modstandere af Voldgiftsprincippet som fast, almen Afgørelsesmaade i faglige Stridigheder, og vi er det navnlig, saa længe visse Forhold i det kapitalistiske Samfund ikke er ændret; altsaa, her er ikke en Gang Tale om et Evighedsprincip; men jeg har ogsaa sagt ved den samme Lejlighed, at vi særdeles godt kan anerkende Berettigelsen af Lejlighedslove, og at vi vel forstaa, at de, der befinder sig udenfor de kæmpendes Kredse, søger Midler til Løsning eller til Overhugning af Knuden. Dette er altsaa ikke en Opfindelse af 1925; den gaar i

hvert Fald tilbage til 1922. Der mangler saaledes hverken Konsekvens eller Overensstemmelse; endskønt Situationen var blevet den mest udviklede og egenartede, vi maaske nogen Sinde har haft, manglede der alligevel ikke Konsekvens og Overensstemmelse med de Opfattelser, jeg om selve Princippet Voldgift tidligere har gjort gældende.

Man har saa ogsaa talt om Lovens Gennemførlighed. Jeg tror nu, at man hellere skulde undlade saadan Tale. De, der er livsinteresserede i Lovlydighed i det bestaaende Samfund, skulde i hvert Tilfælde være de sidste til at provokere til Ulydighed overfor bestaaende Love. Og det maa jeg hævde, at provisoriske Love er lige saa lovlige som de af Rigsdagen vedtagne Love, og at Borgerne har at bøje sig for provisoriske Love lige saavel som for de af Rigsdagen vedtagne Love. Og maa jeg tilføje: Lovligheden af foreløbige Love er lige stor, enten Regeringen bestaar af Venstre, Konservative eller Socialdemokrater. Det er jo ikke Underskriften, der gør, om Loven er gyldig eller ikke gyldig. Som sagt, jeg anser det for at være en farlig Tale, navnlig fra saakaldte Samfundsbæveres Side, at provokere til Ulydighed mod Love. Og det er jo det, der er sket; ogsaa derom har jeg en skøn Samling af Avisartikler, hvor man i Venstreblade og konservative Blade provokerer Arbejdsmændene frem til at sige, at de ikke vilde have bøjet sig for Loven. Mærk Dem det! Mærk Dem, hvem det var, der gjorde dette denne Gang, og husk paa det, hvis der en Gang skulde opstaa en Situation, hvor der skulde blive Tale om Nægtelse overfor Loven!

I øvrigt er denne Tale om, hvorvidt man vilde bøje sig, jo uhyre letkøbt, da det ikke blev til noget. Det er ikke vanskeligt at være højradikal, naar der ingen Anvendelse er for Radikalismen. Jeg har i mit Liv hørt saa uhyre mange af disse bundfalske radikale Fraser, at jeg derlig talt ikke respekterer dem det allerbitterste (Munterhed) (Bravoraab). Ja, der er virkelig ingen Grund til Bravoraab i den Anledning. Disse Fraser, som vi bagefter har kunnet læse, hvor man vilde anspore til ikke at bøje sig; Fraserne om dem, der ikke vilde gøre det, havde neppe været lige saa kraftige den 6. Juni, hvis Provisoriet havde været en Kendsgerning. I hvert Fald har Samtaler, som er gaaet forud for 5. Juni, bibragt mig den Overbevisning, at i den Henseende var der ingen som helst Fare.